

➤ Nakon nekoliko decenija pokrenuta procedura osnaživanja naših oružanih snaga

NORA B52

Nedavno je u naoružanje, posle više najava, uvedena samohodna haubica „nora B52“ domaće proizvodnje. Iako je njen krajnji domet 41,5 km, trenutno se razvijaju projektili dometa do 57 km, što će u perspektivi značajno pojačati vatrenu moć ovog oruđa. Takođe, u perspektivi se očekuje finalizacija i početak procedure za uvođenje u naoružanje radara za otkrivanje položaja protivničke artiljerije, odnosno sistema za zvuksimetrijsko izviđanje „hemera“, koji se već neko vreme razvijaju u našem Vojnotehničkom institutu.

PANCIR S1

U poslednje vreme spekulise se i o nabavci PVO sistema kratkog dometa „96K6 pancir S1“, ali zasada nema preciznih informacija. Neke pretpostavke su da se ovakav sistem u perspektivi može očekivati, i to verovatno dve-tri baterije.

OGANJ

U završnoj fazi je i uvođenje u naoružanje modernizovanog samohodnog višecernog lansera raketa „oganj digitalni“ i „oganj modularni“, za koji se razvijaju raketa sa korekcijom putanje. Takođe, u budućim planovima je i modernizacija vozila BOV 3 i više drugih tipova iz porodice BOV kao oklopno-izviđačkih i komandnih vozila.

U proteklih nekoliko godina Kopnena vojska, kao i Ratno vazduhoplovstvo i protivvazduhoplovna odbrana Vojske Srbije prolaze kroz složen proces opremanja i modernizacije, kako u tehničkom tako i tehnološkom pogledu.

Sledeći koncept tri pravca razvoja, koji podrazumevaju modernizaciju postojećih sistema jedinica tehnike, zatim uvođenje u naoružanje

POSTOJEĆI PVO SISTEMI

Što se tiče postojećih PVO sistema, modernizovani su sistemi „2K12 kub-M“, pre svega u senzorskom i komandno-informacionom pogledu, kao i na polju pasivizacije radara (gađa na daljinu do 24 km u visinu do 10 km) i sistem „S125M neva“, uz perspektivu dalje modernizacije. Kada je reč o trupnoj PVO, velika očekivanja u perspektivi polažu se i u protivavionski artiljerijsko-raketni sistem domaće proizvodnje „pasars“.

vojne opreme i naoružanja domaće proizvodnje, kao i kupovinu borbenih efekta na svetskom tržištu, konačno je posle nekoliko decenija pokrenuta procedura osnaživanja naših oružanih snaga. I prema aktuelnim trendovima, Vojska Srbije superior-na je u

odnosu na zemlje bivše SFRJ, od kojih je najveći deo njih u NATO ili na putu da postane članica.

MILOŠ, MORAVA I ŠUMADIJA

Interesovanje je pokazano i za nabavku oklopnog vozila „M16 miloš“, pa se u nekom budućem periodu može očekivati i uvođenje većeg broja ovih oklopnjaka u naše oružane snage. U perspektivi se očekuje i uvođenje u naoružanje LRSVM „morava“ sa više modula: 128 mm „plamen“, 128 mm „oganj“ i 122 mm „grad-2000“. Predviđeno je i uvođenje sistema „šumadija“, ali je sam projekat još uvek u razvoju. To je zapravo samohodno višecernovno modularno lansirano oruđe predviđeno za lansiranje dva tipa raketa „jerina 1“ dometa do 285 km, koja ima karakteristike taktičke balističke rakete, i „jerina 2“ dometa do 75 km. Naravno, uz pomenuto, treba podsetiti da se uskoro očekuje i dolazak duغو najavljujivane donacije iz Rusije koju čini 30 modernizovanih tenkova T-72, kao i 30 oklopnih izviđačkih vozila BRDM-2M.

LAZAR-3

Na proteklih smotrama i sajmovima predstavljeno je i oklopno vozilo „lazar-3“, koji pored verzije DUBS (Daljinski upravljana borbena stanica), sa mitraljezom 12,7 mm ili kupole topa 30, sada ima i novi koncept RALAS. Upravo je na ovaj sistem usmerena posebna pažnja tokom protekle parade, a reč je zapravo o konceptu nove verzije raketa ALAS koji je u dva kutijasta lansera sa po četiri rakete RALAS postavljen na platformu „lazar-3“.

MIG-29

Kada je reč o RV i PVO, prioritet je bio spasavanje lovačke komponente, što je i učinjeno nabavkom šest aviona MIG-29. Trenutno pored postojećih deset aviona MIG29, koji se nalaze u procesu produžetka resursa i modernizacije, još četiri aviona istog tipa i u istom procesu nalazi se u Belorusiji, koja je te avione donirala Vojsci Srbije. Iako još uvek nema jasnih detalja standarda modernizacije na kome će se naći svih 14 MiG-ova 29, zasad se zna da će biti modernizovan postojeći radar, sistem naoružanja i elektronska oprema.

Pretpostavke su da će nakon završetka procesa svi avioni biti na nivou 4 do 4+ generacije, pre svega imajući u vidu navode da će biti u mogućnosti da prate do deset ciljeva u vazduhu i dejstvuje na jedan ili dva cilja.

PEŠADIJA

Na kraju, kada je reč o pešadiji, kroz program 1500 i 1500+ vojnici su opremljeni najsavremenijem uređajima za noćno izviđanje, osmatranje i gađanje, zaštitnim balističkim prslucima i najsavremenijim streljačkim naoružanjem. Najavljeno je da će se početi sa programima poboljšanja materijalnog statusa vojnika, podoficira i oficira i povećanjem zarada zaposlenih u Vojsci.

Situacija u regionu

RUMUNIJA

Posmatrano u okruženju, najbrojniju vojsku i najjači vojni budžet ima Rumunija, koja godišnje izdvaja između četiri i četiri i po milijarde dolara. Tako u perspektivi zvanični Bukurešt ima u planu dodatnu nabavku aviona F-16, oko 500 tenkova, 300 oklopnih vozila...

vazduhoplovstva i pored svih problema sa kojima se suočava zvanična Sofija, pre svega po pitanju resursa i modernizacije aviona MiG29 i „suhoj 25“, situacija je skoro ujednačena.

BIH

Veliki deo tehnike nasleđen je od Vojske RS. Raspoložu sa oko 130 tenkova, mahom domaćih M-84, kao i tenkovima M-60 i AMX-30B2 dobijenim iz programa inostrane pomoći, ali je njihovo stanje vrlo upitno. Što se tiče RV i PVO, aktivna je jedino helikopterska komponenta.

HELIKOPTERI

U helikopterskoj komponenti, kupovinom različitih tipova helikoptera došlo je i do obnavljanja tzv. vertikalne komponente oružanih snaga. Pored ranije kupljena dva helikoptera Mi-17V5, obelodanjena je kupovina još tri helikoptera istog tipa. Takođe, zvanično je saopšteno da su za potrebe Vojske Srbije kupljena i četiri borbena helikoptera Mi-35M, a očekuje se da uskoro pristigne i devet helikoptera H145 iz Nemačke, i to pet za Vojsku i četiri za policiju,

HRVATSKA

Ukupno gledano, Srbija raspoložu sa više borbenih vozila pešadije, dok Hrvatska prednjači na polju oklopnih transportera. Što se tiče vazduhoplovstva, budući da je propao posao nabavke izraelskih F-16 „barak“, Hrvatska se i dalje oslanja na svega par jedva operativnih aviona MiG-21.

MAĐARSKA

Kada je reč o Mađarskoj, pre svega po pitanju aviona, može se reći da oni imaju najsavremeniju flotu, budući da raspoložu sa 14 švedskih „JAS-39 gripena“ 4+ generacije.

BUGARSKA

Naša vojska prednjači u broju tenkova i broju borbenih vozila pešadije, dok bugarske oružane snage imaju više cevne artiljerije i nešto veći broj višecevnih raketnih lansera. U segmentu

SEVERNA MAKEDONIJA, SLOVENIJA, CRNA GORA, ALBANIJA

Na začelju regiona nalaze se Makedonija, Slovenija, Crna Gora i Albanija, koja npr. nema klasičnu mornaricu, niti ima borbenu avijaciju osim manjeg broja helikoptera. Njihova kopnena vojska raspoložu sa oko 40 prastarih kineskih tenkova „tip-59“, upitnog stanja i operativne sposobnosti, uz oko 800 različitih terenaca i oklopnih vozila.

PIŠE: VOJNI ANALITIČAR VLADE RADULOVIĆ